

АНГЛІЗМИ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ: ТИПОЛОГІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Одна з найпоширеніших мов світу – англійська – зрозуміло, впливає на інші мови. Французька не стала винятком, вона дедалі більше виявляє активне функціонування англізмів, що стали предметом вивчення багатьох лінгвістів, зокрема П. Богаара, П. Гіро, М., Ж. Рей-Дебова, М. Перньє, М. Хофлера та ін.

Англізми є численними як у письмовому, так і в усному варіантах французької. Ці іншомовні елементи, традиційно репрезентовані в галузях економіки та технологій, нині представлені у сферах медіа й комунікації (*casting, flyer, mail, prime time, zapper* тощо), транспорту (*airbag, compagnie low cost* тощо), косметики та догляду (*after-shave, eye-liner* тощо), ресторанного бізнесу (*hamburger, happy hour, hot dog* тощо), спорту (*football, coach* тощо), криміналістики (*profiler, dealer, serial killer* тощо).

Англізми експлікуються в різних частинах мови – іменниках (*PlayStation*), прикметниках (*cool*), дієсловах (*squatter, tweeter*) і навіть прислівниках (*payer cash*). Трапляються з-поміж англізмів і вигуки: *Yes! Cool! Bye! Wow!*

Деякі англізми вживані як кальки, тобто не існує у французькій мові відповідників їм: *air bag, hot dog, happy hour, scoop*. Їхній переклад можливий, проте або довгий: *airbag – coussin gonflable de sécurité* або неоднозначний: *un scoop – une exclusivité*. Переклад може призводити до втрати змісту лексеми: *happy hour – heure heureuse*.

Інші англізми мають еквіваленти у французькій мові, і обидві форми можуть бути використовувані. Функціонування англійського слова підкреслює його сучасність: *des news – des informations, le coach – l'entraîneur*.

Кілька англізмів особливо активні лише в певній професійній сфері й майже зовсім не використовувані в розмовній французькій. Наприклад, лексема *killer* стосується агресивного кар'єриста, готового до всього заради тріумфу. Для номінування справжнього вбивці слід уживати французьку лексему *tueur*.

Особливо поширені англізми в розмовній французькій. Більшість із них притаманні мовленню молоді. Здебільшого це прикметники чи іменники у функції прикметників: *cool (agréable, sympathique, tranquille), clean (innocent, propre), fashion (à la mode, classe), hot (chaud pour une situation), love (amoureux (euse)), people (avec beaucoup de célébrités)* та ін.

Це також дієслова чи вирази: *liker, buguer, chatter, au feeling* тощо. Подеколи йдеться про іменники на зразок *un boom (développement rapide), un look (air, aspect), un loser/un looser (perdant, raté), un remake (version nouvelle d'un film)*.

Уживання англійзмів у французькій мові може виявляти такі особливості:

1. Англізми можна перекласти французьким відповідником, проте зміст речення зміниться, пор.: *Nous partons à Londres en week-end (nous partons pour le week-end, samedi et dimanche) – Nous partons à Londres en fin de semaine (nous partons samedi ou dimanche)*.

2. Інколи вживання англізма спричинює неоднозначність. Так, лексема *mobile* може вказувати на мобільний телефон і мати ще кілька іменникових значень, зокрема: «1. Corps en mouvement : La vitesse d'un mobile. 2. Œuvre d'art constituée d'un ensemble d'éléments reliés par des tiges articulées, suspendue ou en équilibre sur un support, et susceptible de mouvement sous l'action de l'air, d'un moteur. (Les premiers mobiles ont été conçus par A. Calder.) 3. Objet de décoration ou jeu construit sur les principes des mobiles de Calder.» та ін. [3]. Ось чому мобільний телефон французи називають *le portable* або *le phone*.

3. Інші англізми вважають «faux anlicismes» [2, с. 260]: *camping-car (motor home, camper van), fooding (le bien-manger), footing (jogging), pom-pom girl (cheerleader), relooking (makeover)* тощо. Прикінцеве -ing може додаватися до французьких слів з метою їх осучаснення: *le forcing (beaucoup d'effort), le bronzing (action de se faire bronzer comme un loisir)*.

4. Англізми у французькій мові можуть набувати специфічного значення. Так, *dealer (dealeur)*, знаний в англійській як торговець, у французькій позначає торговця наркотиками. Англійський артикль *the* посилює репутацію особистості: *L'écrivain? The Jean-Jacques Normand?*

Вплив англійської мови останнім часом употужнився, тому французькому уряду довелося «вдатися до заборони англіцизмів на телебаченні» та видати «указ про додаткову сплату реклами, у якій вживаються слова англійського походження». Попри вжиті заходи, «уходження» англізмів у французьку мову зупинити не вдалося, і нині «їх з легкістю можна знайти у французьких тлумачних словниках із транскрипцією та поясненням значення» [1, с. 305].

Література

1. Мусійчук С. М. Англіцизми у французькій мові та особливості їх перекладу. *Філологічні студії*. 2013. Вип 9. С. 304-311.
2. Chollet I., Robert J.-M. *Le français parlé*. Paris: Ellipses Edition Marketing S.A., 2017. 264 p.
3. *Larousse.fr: encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne*. URL : <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/mobile/51874>